

Orzeczenie – to część zdania wyrażona czasownikiem w formie osobowej, która informuje nas o czynnościach wykonywanych przez podmiot, odpowiada na pytanie:

co robi?, co się z nim dzieje?, w jakim stanie się znajduje?;

Ojciec **pisze** list.

Czekam.

Jutro **będę malował** swój pokój.

Stary dom **został rozebrany**.

Jesteś szczęśliwy?

Możemy wyróżnić dwa typy orzeczeń:

- **czasownikowe** – w tej roli występuje czasownik w formie osobowej lub mający końcówkę **-no, -to**;

Poszłybyśmy na spacer?

Chętnie **pomagam** rodzicom w pracach domowych.

Z galerii **skradziono** bezcenny obraz Rubensa.

Wczoraj na zawodach **pobito** rekord świata w skoku w dal.

Z niecierpliwością **będę czekać** na wiadomości od ciebie.

Z pewnością zwróciłeś uwagę, że jedno z orzeczeń (będę czekać) składa się z dwóch członów. Jest to oczywiście orzeczenie czasownikowe, choć wyrażone w formie czasu przyszłego złożonego. Rozpoznawanie orzeczeń tego typu nie jest trudne, choć staraj się ustalić, czy zgadza się ono z podmiotem (jeśli nie jest to zdanie bezpodmiotowe);

- **imiennie** – zawsze składa się z dwóch części:

- **łącznika**, czyli osobowej, odmiennej formy czasownika: *być, stać się, zostać*;

Jestem chora.

Pilot samolotu **był doświadczony**.

Nagle wszystko **stało się jasne**.

– **orzecznika** – w tej roli mogą wystąpić różne części mowy (w mianowniku czy dopełniaczu, jeśli są odmienne)

łącznik + orzecznik

Mój ojciec **jest policjantem**. (rzeczownik)

Dla mnie **byłeś kimś** wyjątkowym. (zaimek rzeczowny)

Siostra Maćka jest wyjątkowo **zdolna**. (przymiotnik)

Jesteś trzeci na liście najlepszych uczniów szkoły. (liczebnik)

Na koncercie rockowym **było głośno**. (przysłówek)

Ta piękna filiżanka **jest z porcelany**. (wyrażenie przyimkowe)

Może się zdarzyć, że orzeczenie imienne zostanie rozdzielone przez inne części zdania. Nie podkreślaj więc wszystkich wyrazów, które wystąpią w jego sąsiedztwie. Pamiętaj, że szukasz tylko łącznika i orzecznika.

Mój ojciec **jest** dobrym **policjantem**.

Dla mnie **byłeś** zawsze **kimś** wyjątkowym.

Ta piękna filiżanka **jest z** chińskiej **porcelany**.

LEGENDA

Legenda jest gatunkiem, **który posiada wiele niezwykłych cech i opowiada o niecodziennych wydarzeniach**. Chcąc odnaleźć korzenie legendy należy cofnąć się do średniowiecza, czyli epoki, w której była ona gatunkiem niezwykle popularnym. Ówczesna legenda cechowała się wymiarem moralizatorskim, a opowieści o świętych stanowiły element paranezy wieków średnich.

Legenda to utwór, który **porusza tematykę historyczną czy też związaną z ważnymi wydarzeniami, lub żywotem pewnych osób, w tym świętych**.

Legenda nie jest jednak utworem, który **posiada cechy realistyczne czy też noszące znamiona prawdopodobieństwa**.

Gatunek ten często **odwołuje się do wydarzeń niezwykłych, niecodziennych, fantastycznych**. Pojawiają się niezwykle sytuacje, bohaterowie zyskują tego typu cechy, a także są uczestnikami nieprawdopodobnych wydarzeń. Elementy te wzbogacały jej treść, a czasem towarzyszyły wzmocnieniu przekazu utworu.